

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 26. новембар 2010. године

Предмет бр. 29/08

Милка ЖИВКОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 26. новембра 2010. године,
у присуству следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Раџеша ТАЛВАРА, извршног службеника

Након што је размотрила изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године, о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 18. јула 2008. године и уписана тог истог дана.
2. 21. октобра 2008. године, Комисија је предмет проследила Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС), како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета.
3. СПГС је доставио примедбе у писму датираном на 3. новембар 2008. године, наводећи да је жалба очигледно неприхватљива и да у жалби нису наведене релевантне чињенице на којима је наводно кршење засновано.

4. 19. јануара 2009. године, Комисија је поново проследила предмет СПГС-у и доставила му примерак целокупне жалбе. СПГС је доставио примедбе у писму датираном на 5. март 2009. године.
5. Комисија је 19. јануара 2009. године затражила додатне информације од жалиоца. Одговор је добила 29. маја 2009. године.
6. 19. новембра 2009. године, Комисија је послала писмо агенцији КПА у вези са жалбом. Одговор је добила 25. новембра 2009. године. Одговор је 25. јануара 2010. године прослеђен жалиоцу како би он доставио своје примедбе.
7. 23. новембра 2009. године, жалиоцу је послат још један захтев за додатним информацијама. Одговор је примљен 13. априла 2010. године.

II ЧИЊЕНИЦЕ

8. Жалилац је становник Косова који тренутно живи као расељено лице у Србији. Она је била власник покретне имовине и стана који се налазе у Приштини. Тамо је живела до 17. августа 1999. године, када је напустила Косово, у страху од ратних сукоба. Касније, априла 2002. године, сазнала је да су њен стан и предмети у њему тешко оштећени.

A. Одштетни захтев пред Општинским судом

9. 14. септембра 2004. године, жалилац је Општинском суду у Приштини уложио жалбу тражећи одштету за штету начињену на њеној имовини против УНМИК-а, КФОР-а, привремених институција самоуправе на Косову (ПИСК) и општине Приштина.
10. Жалилац је тврдила да је њена имовина наводно претрпела штету у вредности од 22.000 евра, укључујући 1.000 евра за покриће грађевинских поправки, 15.000 евра за покриће оштећења покретне имовине и 6.000 евра на име трошкова смештаја.
11. До краја 2008. године, суд се није обратио жалиоцу и није заказано ниједно рочиште.
12. Захтев жалиоца припада групи од око 17.000 одштетних захтева, од којих су велику већину поднели етнички Срби који су напустили своје домове на Косову 1999. године јер су се бојали ратних сукоба, а чија је имовина касније оштећена или уништена. Да би испунили законом предвиђен рок од пет година за подношење одштетних захтева у грађанском поступку, ови жалиоци су поднели своје захтеве косовским судовима отприлике у исто време 2004. године. Захтеви су били поднети против УНМИК-а, КФОР-а, ПИСК, а у већини случајева и против одговарајуће општине (видети случај *Милогорић и остали* Саветодавне комисије за људска права (у даљем тексту: Комисија), предмети бр. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 и 69/08, мишљење од 24. марта 2010. године, став 1, за правну основу на којој жалиоци темеље свој захтев видети став 5. истог мишљења).
13. У вези са овим предметима, директор Одељења правде (ОП) УНМИК-а послао је 26. августа 2004. године допис председницима свих општинских и окружних судова, као и председнику Врховног суда Косова. Директор ОП-а је у допису напоменуо да је поднесено „преко 14.000“ таквих захтева. Навео је „проблеме које ће тако велики прилив захтева представљати за судове“, и затражио да „се ниједан [такав] предмет

не заказује док заједнички не утврдимо како да најбоље спроведемо обраду тих предмета“ (цео текст писма видети у ставу 6. мишљења у случају *Милогорић и остали*, наведеном горе у ставу 12).

14. 15. новембра 2005. године, ОП је позвало судове да започну обраду захтева за надокнаду штете начињене од стране идентификованих физичких лица и штете начињене после октобра 2000. године, будући да више нису постојале „препреке за ефикасну обраду ових предмета“. Овај допис се није односио на захтеве који се тичу догађаја који су се догодили пре октобра 2000. године.
15. 28. септембра 2008. године, директор ОП-а обавестио је судове да би предмети који нису били заказани у складу са захтевом од 26. августа 2004. године сада требало да буду обрађени.
16. 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову.

В. Стан под управом по шеми изнајмљивања ХПД/КПА

17. 19. јануара 2009. године, Комисија је послала писмо жалиоцу тражећи од ње да достави било које документе Општинског суда и да наведе да ли је поднела захтев Дирекцији за стамбена и имовинска питања (ХПД) или њеној наследници, Косовској агенцији за имовину (КПА).
18. У свом одговору датираним на 29. мај 2009. године, жалилац је објаснила да је њен стан био стављен под управу ХПД-а и да је особа која се у њега уселила по шеми изнајмљивања ХПД-а, г. С.Р., опљачкао, а затим „уништио стан и није платио рачуне за комуналне услуге (струју)“. Такође је тврдила да није добила цео износ који је требало да јој буде исплаћен од изнајмљивања њеног стана. Међутим, није било никакве назнаке о томе да ли је било који захтев био поднет ХПД-у или КПА.
19. У вези са горе поменути, КПА је у писму Комисији датираним на 23. новембар 2009. године навела да је предметна имовина била стављена под управу ХПД-а 3. јануара 2006. године. Њоме је управљала ХПД, а након тога КПА, до 23. марта 2009. године, када је жалилац саопштила да је продала стан. Током читавог тог периода, стан је био изнајмљен само од новембра 2007. године до марта 2008. године. Такође су наведени износи станарине примљени за сваки од ових месеци, као и одговарајући датуми њихових уплата жалиоцу. КПА је даље објаснила да укључивање имовине жалиоца у добровољну шему изнајмљивања није значило да је имовина аутоматски изнајмљена. Жалилац би примио станарину само ако је имовина изнајмљена и ако је станарина исплаћена агенцији КПА. КПА је зато навела да тврдње које је изнео жалилац нису тачне.
20. Жалилац је такође потврдила да је стан продала М.В. за 45.000 евра, 25. новембра 2008. године, и да је уговор о продаји оверен у Општинском суду у Приштини 1. децембра 2008. године.

III. ЖАЛБА

21. Жалилац у својој првобитној жалби у суштини тврди да је Општински суд у Приштини обуставио поступак у вези са њеним захтевима за добијање одштете за уништену имовину и да због тога овај поступак није окончан у разумном року, што представља повреду члана 6.1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП). Она се такође жали на то да је њено право на имовину (члан 1. Протокола бр. 1 ЕКЉП) било повређено због оштећења њеног стана и одбијања Општинског суда у Приштини да донесе одлуку у вези са њеним одштетним захтевом.
22. У својој додатној жалби, жалилац тврди да није добила цео износ који је требало да јој буде исплаћен од изнајмљивања њеног стана по шеми изнајмљивања ХПД-а. Она се такође жали на то да је њено право на имовину (члан 1. Протокола бр. 1 ЕКЉП) било повређено због оштећења њеног стана током овог периода и неплаћања рачуна за комуналне услуге од стране закупца.

IV. ЗАКОН

23. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2. и 3. Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, о оснивању Саветодавне комисије за људска права.

A. Жалбе у вези са оштећењем стана у периоду између августа 1999. године и априла 2002. године

Наводна повреда члана 6.1 ЕКЉП

24. Комисија сматра да, у погледу позивања жалиоца на повреду члана 6.1 ЕКЉП, она у ствари покреће две жалбе (видети приступ усвојен у случају *Милогорић* Комисије, бр. 38/08, одлука од 22. маја 2009. године; упоредити са одлуком бр. 48776/99 Европског суда за људска права (ЕСЉП) од 30. маја 2000. године; *Аћимовић против Хрватске*, и одлуком ЕСЉП бр. 48778/99 од 11. јула 2000. године, *Кутић против Хрватске*). С једне стране, она се жали на чињеницу да, због обуставе поступка пред надлежним судовима, није била у могућности да добије решење својих захтева за добијање одштете за уништену имовину. Комисија сматра да ова жалба може покренути питање њеног права на приступ суду на основу члана 6.1 ЕКЉП. С друге стране, она се жали на дужину трајања поступка пред надлежним судовима, због чињенице да је поступак започео 2004. године и да њен захтев није размотрен од тада. Ова жалба може покренути питање њеног права на судску одлуку у разумном року, у смислу члана 6.1 ЕКЉП.
25. Комисија сматра да жалбе на основу члана 6.1 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и законска питања, чије утврђивање треба да зависи од испитивања меритума. Комисија стога закључује да ове жалбе нису очигледно неосноване у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 (случај *Милогорић* Комисије, став 18, наведено горе у ставу 24).
26. Није утврђена ниједна друга основа за проглашавање ових жалби неприхватљивим.

Наводна повреда члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП

27. Жалилац се жали на повреду њеног права на имовину (члан 1. Протокола бр. 1). Она се жали на чињеницу да је њена имовина оштећена или уништена и на изостанак активности Општинског суда у Приштини у вези са њеним одштетним захтевом.
28. Комисија подсећа да, према члану 2. Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, она има надлежност да решава само „жалбе које се односе на наводне повреде људских права које су се догодиле после 23. априла 2005. године или које произилазе из чињеница које су настале пре овог датума у случајевима када ове чињенице доводе до континуиране повреде људских права“. Оштећење или уништење имовине је тренутна радња, која не доводи до континуиране повреде права (видети случај *Лајовић* Комисије, бр. 09/08, одлука од 16. јула 2008. године, став 7). Из тога следи да се овај део жалбе налази ван надлежности Комисије *ratione temporis*.
29. У погледу жалбе да, због обуставе поступака започетих од стране жалилаца, они нису могли до сада да добију надокнаду штете, Комисија напомиње да, све док се судски поступци наводе из угла права на имовину, ти поступци се не могу одвојити од радњи на којима су захтеви пред судовима засновани. Односно, у потврдном облику, као што је навео Европски суд за људска права у вези са својом надлежношћу према ЕКЉП:

„... временска надлежност Суда одређује се у односу на чињенице које сачињавају наводно ометање. Накнадна неуспешност правних лекова чији је циљ да исправе то ометање не може га подвести под временску надлежност Суда“ (случај *Блечич против Хрватске* ЕСЉП-а (Велико веће), бр. 59532/00, пресуда од 8. марта 2006. године, став 77, *ЕКЉП*, 2006-III).

30. Из тога следи да се овај део жалбе такође налази ван надлежности Комисије *ratione temporis* (видети случај *Гојковић* Комисије, бр. 63/08, одлука од 4. јуна 2009. године, ставови 24-25).

В. Жалбе у вези са станарином која није плаћена од стране ХПД/КПА, као и оштећењима стана у периоду између септембра 2003. године и марта 2008. године

31. 29. маја 2009. године, жалилац је поднела две нове жалбе. Прво је тврдила да од ХПД/КПА није добила цео износ који је требало да јој буде исплаћен од изнајмљивања њеног стана г. С.Р. по шеми изнајмљивања ХПД-а. Друго, жалила се на оштећење свог стана и неплаћање рачуна за комуналне услуге за тај период.
32. У погледу питања да ли су нове жалбе поднете у року од шест месеци од датума када је коначна одлука донета, као што је прописано чланом 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, Комисија напомиње да је КПА, у свом писму Комисији датираним на 23. новембар 2009. године, изјавила да је стан жалиоца био под управом ХПД-а, а након тога КПА, од 3. јануара 2006. године до 23. марта 2009. године, када је жалилац саопштила да је продала имовину. Жалилац је заправо продала свој стан 25. новембра 2008. године, а уговор о продаји је оверен у Општинском суду у Приштини 1. децембра 2008. године, када је уговор о продаји ступио на снагу. Комисија оставља отвореним питање да ли је испоштован рок од 9 месеци у вези са додатним жалбама, будући да су ове жалбе у сваком случају неприхватљиве из доле наведених разлога.

I. У погледу плаћања станарине за стан

33. У вези са првом жалбом, КПА је у свом писму Комисији објаснила да је током целог периода, између 3. јануара 2006. године и 23. марта 2009. године, када је стан био под управом ХПД/КПА, он био изнајмљен само од новембра 2007. године до марта 2008. године. Станарине примљене за сваки од ових месеци уплаћене су жалиоцу. КПА зато наводи да тврдње које је она изнела нису тачне.
34. У свом одговору датираном на 13. април 2010. године, жалилац је негирала тврдње КПА да је стан био изнајмљен само у периоду између новембра 2007. године и марта 2008. године, и доставила је документ издат од стране ХПД-а, датиран на 5. септембар 2003. године, којим се г. С.Р. даје одобрење да остане у стану „на хуманитарној основи како би се спречило бескућништво“.
35. Мора се напоменути да КПА не гарантује да ће бити остварен било какав приход од имовине и не гарантује да ће бити пронађен закупац који ће плаћати станарину и становати у стану. Уплата може бити исплаћена власнику само ако закупац плати станарину КПА (видети случај *Илија Трајковић* Комисије, бр. 35/08, одлука од 17. априла 2009. године, став 20). Документом издатим од стране ХПД који је жалилац приложила само се даје одобрење г. С.Р. да привремено остане у стану „искључиво на хуманитарним основама како би се спречило бескућништво“. Такође, није поднет никакав доказ који показује да је г. С.Р. плаћао станарину за било које периоде осим оних које је потврдила КПА.
36. Стога, жалба и накнадно добијене информације не садрже ниједан доказ који би могао да подржи закључак да је право жалиоца на заштиту имовине било прекршено због пропуста КПА да изнајми имовину или плати пуне износе станарине које је требало исплатити жалиоцу.
37. Стога је Комисија мишљења да ова жалба мора бити одбијена као очигледно неоснована у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

II. У погледу осталих оштећења стана и неплаћања рачуна за комуналне услуге

38. У вези са другом жалбом, жалилац тврди да су ХПД/КПА, држећи стан под својом управом, омогућиле ситуацију у којој је г. С.Р. нанео штету стану и није платио комуналне услуге. Стога ХПД/КПА треба сматрати директно одговорним за сваку штету коју јој је нанео г. С.Р.
39. Комисија подсећа да се у Уредби УНМИК-а бр. 2000/60 од 31. октобра 2000. године, о стамбено-имовинским захтевима и правилима поступка и доказивања Дирекције за стамбена и имовинска питања и Комисије за стамбене и имовинске захтеве наводи следеће:
- „12.4 Дирекција може издати привремене дозволе за становање у објекту који је под њеном управом, под условима и одредбама које сматра одговарајућим. Привремене дозволе издају се на ограничен временски период, али могу се обновити након пријаве. 12.5 Дирекција утврђује критеријуме за доделу имовине која је под управом на привременој хуманитарној основи.“
40. Уз то, Комисија сматра да стандардни уговор између власника и ХПД/КПА о укључивању стана у добровољну шему изнајмљивања такође ограничава одговорност ХПД/КПА, укључујући и случај оштећења имовине. Стандардни

уговор изричито наводи члан 12.8 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/60, у коме се каже следеће:

„Дирекција ће учинити разумне напоре да минимизира ризик од оштећења било које имовине која је под њеном управом. Дирекција неће сносити одговорност за било које оштећење имовине која је под управом или губитак или оштећење њеног садржаја.“

41. У складу с горе наведеном уредбом, КПА не сноси одговорност за било које оштећење које се може приписати претходним станарима. У складу с тим, нема основа за сматрање да је право жалиоца на заштиту имовине било повређено због тога што јој УНМИК није исплатио одштету за штету начињену на њеној имовини у овом случају или за неплаћање рачуна за комуналне услуге.

42. Стога је Комисија мишљења да ова жалба такође мора бити одбијена као очигледно неоснована у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

- ПРОГЛАШАВА ПРИХВАТЉИВИМ ЖАЛБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРАВО НА ПРИСТУП СУДУ И ПРАВО НА СУДСКУ ОДЛУКУ У РАЗУМНОМ РОКУ (ЧЛАН 6.1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА)

- ПРОГЛАШАВА НЕПРИХВАТЉИВИМ ОСТАТАК ЖАЛБЕ.

Раџеш ТАЛВАР
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући